

SUOMEN PANKIN
KIRJASTO

RIKSDAGENS BANKFULLMÄKTIGES

BERÄTTELSE

FÖR ÅR 1964

TILL
RIKSDAGENS BANKUTSKOTT

HELSINGFORS 1965

RIKSDAGENS BANKFULLMÄKTIGES

BERÄTTELSE

FÖR ÅR 1964

TILL
RIKSDAGENS BANKUTSKOTT

★

HELSINGFORS 1965

INNEHÅLL

	Sid.		Sid.
<i>Finlands Banks verksamhet</i>	3	Fonder underställda bankfullmäktiges över-	
Den ekonomiska utvecklingen under 1964 ..	3	vakning	13
Finlands Banks penningpolitik	4	Aktieteckningar	13
Utvecklingen av bankens balans i sammandrag	6	Teckning av debenturer i Matkailun Kehi-	
Valutakurserna och bankens förhållande till		tysrahasto Oy	14
utlandet	7	Uppförande av kontorsbyggnad i S:t Michel	14
Förhållandet till staten	9	Utländska agenturbanker	15
Förhållandet till privata kunder	9	Höjning och indexreglering av befattnings-	
Förhållandet till penninginstitutet	10	havarnas avlöning	15
Sedelutgivningsrätten och dess användning ..	10	Tillägg till avlöningsstaten	15
Bokslutet	11	Finlands Banks nya pensionsstadga	16
		Beviljade pensioner, familjepensioner och un-	
<i>Av bankfullmäktige handlagda ärenden</i>	13	derstöd samt beviljad begravningshjälp ..	17
Revisionen	13	Direktionen	17
Granskningen av länerörelsen och valutahan-		Kontrollanterna vid avdelningskontoren	17
deln	13	Bankfullmäktige	18
Inventeringen och inspektionen av avdelnings-		Revisorerna	18
kontoret	13		

Finlands Banks verksamhet

Den ekonomiska utvecklingen under 1964

Den betydliga stegringen i produktionsverksamheten under slutet av 1963 följdes av en utjämning under de första månaderna av 1964. Fr. o. m. andra kvartalet gick utvecklingen åter tydligt i stigande riktning. Den totala produktionsvolymen blev enligt preliminära uppgifter 5—6 % högre än under 1963. Tyngdpunkten för ökningen låg inom industrin och skogshushållningen.

Sysselsättningen steg inte under året. Under förra halvåret rentav ökades de arbetslösas antal något, men under senare halvåret blev läget bättre. Hela årets genomsnittliga arbetslöshetsprocent var 1.5, medan den för 1963 var 1.4. Efterfrågan på arbetsplatser var större än utbudet, isynnerhet inom husbyggnadsverksamheten samt även inom vissa industribranscher. Offentliga arbeten förekom i ungefär samma omfattning som 1963.

Ökningen i investeringsverksamheten förstärkte konjunkturuppgången. De privata bruttoinvesteringarnas volym blev 14 % större än under föregående år. Industrins investeringar ökades något mindre. Bostadsbyggnadsverksamheten visade inga tydliga tecken på uppsving, och dess volym blev mindre än under 1963. Den övriga husbyggnadsverksamheten ökades emellertid så pass mycket, att även volymen av den totala husbyggnadsverksamheten översteg föregående års nivå. Även investeringarna i maskiner och anläggningar tilltog rätt kraftigt.

Trots ökningen i hushållens inkomster växte volymen av den privata konsumtionen isynnerhet under första halvåret långsamt till följd av den rätt kraftiga prisstegringen. Den totala konsumtionsvolymen för året blev dock drygt 4 % större än under 1963. Ökningen berodde framför allt på att personbilsköpen närapå fördubblades jämfört med

föregående år. Detaljhandelns volymindex var nästan 2 % lägre än för 1963. Realt sett ökades de administrativa investeringarna med 13 % och de offentliga konsumtionsutgifterna med 4 %. Den inhemska efterfrågan växte alltså ungefär 2 % mer än totalproduktionen.

Exporten bidrog i avgörande mån till att stärka konjunkturuppgången. Värdet av varuexporten var sålunda 12 % högre än under 1963; ungefär en tredjedel av ökningen kan tillskrivas prisstegringar. Exporten av såväl rundvirke som metallindustriprodukter minskades, liksom under 1963. Värdet av exporten av pappersindustriprodukter växte däremot med 15 %, medan exportökningen för träindustriprodukternas del var något mindre eller 10 %.

Även om det inte förekom något efterfrågetryck under året, blev pris- och kostnadsstegringen ändå mycket större än under 1963. Konsumentprisindex steg under årets lopp med 10 % och partiprisindex med 8 %. Statistiska centralbyråns index för den allmänna förtjänstnivån var omkring 13 % högre än under 1963.

Stegringen i den totala efterfrågan riktade sig framför allt mot importen. Värdet av varuimporten var så mycket som 25 % högre än under 1963, varav omkring en fjärdedel kan hänföras till prisstegringar. Speciellt kraftig var importökningen i fråga om investeringsvaror och bilar. Underskottet i handelsbalansen uppgick därför trots den gynnsamma exportutvecklingen till 684 milj. mk eller närapå fyra gånger så mycket som föregående år. De poster i bytesbalansen, vilka inte hänförs till varuutbytet, lämnade emellertid ett överskott på omkring 150 milj. mk, varför underskottet i bytesbalansen blev omkring 540 milj. mk. Tack vare utländska lån växte Finlands Banks guld- och valutareserv det oaktat med 155 milj. mk.

Finlands Banks penningpolitik

Det nya löneavtalet, som trädde i kraft den 1 januari 1964, och den vid samma tidpunkt verkställda omsättningsskattereformen åstadkom en avsevärd stegring i kostnadsnivån, vilket i sin tur kunde väntas medföra en kraftig ökning i kreditefterfrågan. Å andra sidan var det tydligt, att stegringen i den totala efterfrågan skulle öka importen och underskottet i betalningsbalansen. Därför ansåg Finlands Bank, att bankerna, även om utsikterna till ökad inlåning föreföll större, borde bereda sig på att skydda sin likviditet. Den 21 februari uppmanade banken sålunda samtliga penninginstitut att i sin kreditgivningspolitik iaktta följande principer. Krediterna till industrin borde i första hand tillgodose behovet av råvaror och speciellt stöda rationaliseringsinvesteringar. I fråga om krediterna till handeln gällde det att i konkurrensstärkande och prisstabiliserande syfte bibehålla ett tillräckligt utbud av importvaror, men å andra sidan borde avbetalningskrediternas volym inskränkas. Så långt likviditeten tillät, borde penninginstituten finansiera byggnadsverksamheten och isynnerhet bostadsbyggandet, medan personliga och diverse krediter borde betraktas som sekundära. För att hindra inflationsspekulering bland kredittagare, rekommenderade banken vidare en 50-procentig bindning vid partiprisindex för nya krediter på över ett år. Samtidigt meddelade banken, att ehuru penninginstitutens utnyttjade rediskonteringslimit uppgick till sammanlagt 250—300 milj. mk, limiterna inte skulle sänkas, men påpekade, att penninginstituten borde planera sin utlåning så, att limiterna skulle förslå även om läget stramadades till. Vidare rekommenderades bankerna att förvandla kundernas ordinarie växelkredit till obligationer, t. ex. genom överföring av krediterna till hypoteksinrättningar.

I januari erbjöd Finlands Bank de rediskonterande bankerna en möjlighet att övergå till ett nytt rediskonteringsförfarande, varvid tilläggsräntan och dess höjd skulle bli beroende av ökningen i respektive banks utlåning i förhållande till inlåningsökningen under samma tid. Förhandlingarna i saken ledde till att nya tilläggsräntebestämmelser fr. o. m. februari tillämpades för Sparbankernas Central-Aktie-Banks och Andelskassornas Central Ab:s rediskontering. På Sparban-

kernas Central-Aktie-Banks rediskontering uppbars därefter tilläggsränta endast om summan av dess egen och sparbankernas utlåningsökning översteg summan av deras inlåningsökning; ökningen räknades i vardera fallet kumulativt från årets början. På motsvarande sätt blev Andelskassornas Central Ab:s tilläggsränta beroende av förhållandet mellan summan av dess egen och andelskassornas utlånings- resp. inlåningsökning. De övriga bankernas rediskontering följde de tidigare bestämmelserna. De under 1963 fastställda maximibeloppen bibehölls oförändrade hela året.

Även under 1964 var obligationshandeln med bankerna rätt omfattande. Under början av året köpte bankerna till största delen tillbaka de obligationer, som de föregående år i likviditetsförbättrande syfte hade sålt till Finlands Bank. Den kortfristiga terminshandeln med obligationer tillhörande statens 1962 års penninginrättningslån fortsattes på samma villkor som tidigare. På hösten infördes ett nytt specialarrangemang på grund av att flera banker hade utnyttjat nästan hela sin rediskonteringsrätt. För att bankerna skulle kunna sköta de säsongmässiga och tillfälliga fluktuationerna i sitt kassabehov, förklarade sig Finlands Bank på vissa villkor vara beredd till kortfristig terminshandel i tre repriser. I december meddelade banken dessutom, att ett extra obligationsköp kunde ske under tiden mellan julafton och nyår, då en kraftig säsongmässig nedgång i bankernas likviditet var att vänta.

De krediter, som Finlands Bank föregående höst hade beviljat för inköp av spannmål och gödsel, återbetalades under våren. Då den nya skörden enligt överenskommelse skulle betalas kontant, varigenom spannmålsaffärernas penningbehov skulle stiga betydligt, meddelade banken i juni, att den för finansieringen av spannmålshandeln var beredd att under hösten bevilja spannmålsaffärerna och kvarnarna ett lika stort kreditbelopp som affärsbankerna och Andelskassornas Central Ab samtidigt beviljar för samma ändamål. Det i Finlands Bank lyfta beloppet av dylika krediter var vid slutet av året 42.6 milj. mk.

Det belopp av 90 milj. mk, som Finlands Bank år 1963 hade anslagit för medellånga leveranskrediter till metallindustrin, blev i mars 1964 fulltecknat. Ytterligare kredit-

reserveringar kunde därefter göras endast i den mån planerade leveranser inställdes och preliminära reserveringar annullerades. I juni meddelade banken, att den inte längre tar emot ansökningar om nya kreditreserveringar. Sammanlagt 13 verkstadsindustriföretag på olika håll i landet beviljades kredit, för leveranser till 23 olika firmor. Vid utgången av 1964 var beloppet av lyfta leveranskrediter 11.4 milj. mk. Arrangemanget med leveranskrediter förutsätter, att affärsbankerna köper tillbaka till Finlands Bank sålda leveranskreditväxlar allteftersom respektive affärsbanks inlåning från allmänheten växer. Återköpen, som alltså är beroende av hur mycket depositionerna växer, sker halvårsvis med början den 1 juli 1965.

Finlands Bank hade hösten 1963 beslutat att tillsammans med Postsparbanken och Folkpensionsanstalten bevilja varvsindustrin ett lån på 30 milj. mk för upprätthållande av dess orderstock. Finansieringen sker i praktiken genom statens förmedling så, att var och en av de nämnda penninginrättningarna tecknar 10 milj. mk av statens speciella skeppsbyggnadslån och staten lånar de sålunda erhållna medlen vidare till rederierna. Staten emitterade under redogörelseåret de ifrågavarande skeppsbyggnadslånen, men det bestämdes, att Finlands Bank skulle erlagga sin andel om 10 milj. mk först då motsvarande krediter till varvsindustrin tas i anspråk. Det kan i detta sammanhang även nämnas, att ett program för finansiering av skogshushållningen (det s. k. Meraprogrammet) genom Finlands Banks medverkan fick till stånd under året. Enligt detta kommer Finlands Bank att fungera som förmedlare av statens skogsförbättringsobligationer och tillsammans med vissa banker och försäkringsanstalter bilda ett konsortium. Konsortiet skall enligt planerna teckna ifrågavarande obligationer till ett sammanlagt värde av 120 milj. mk under perioden 1965—1970. Det första obligationslånet på 20 milj. mk finns upptaget i statsförslaget för år 1965.

För att underlätta finansieringen av stora projekt samt förenhetliga kreditfördelningskriterierna tillsattes i september en särskild industrikreditkommitté på initiativ av Finlands Bank. Förutom banken finns i kommittén representerade Folkpensionsanstalten, Postsparbanken och Mortgage Bank of Fin-

land Oy, och kommittén samarbetar med de privata penninginstituten. Den handlägger till någon av de nämnda statliga kreditinrättningarna inkomna kreditansökningar, i vilka det planerade totalbehovet av främmande kapital är minst 10 milj. mk.

Då handelsbalansen med året uppvisade ett allt större underskott, vilket inom västhandeln framför allt berodde på bilimportens ansvällning, föreslog Finlands Bank den 26 september för statsrådet, att lagen om kreditvillkor inom avbetalningshandeln även skulle tillämpas på personbilshandeln. De i lagen förutsatta förhandlingarna mellan statsmakten och bilimportörerna resp. -försäljarna ledde till att de sistnämnda slöt ett ensidigt avtal, enligt vilket stramare avbetalningsvillkor fr. o. m. den 16 november skulle tillämpas för personbilsköp.

Regeringen hade sommaren 1963 till riksdagen avlåtit tre konjunkturpolitiska lagpropositioner, vilka hade utarbetats i samråd med Finlands Bank. Av dessa godkändes propositionen till lag om investeringsfonder under vårsessionen, och lagen gavs den 8 juni (309/64). I lagen bestäms, att investeringsdepositioner skall göras i Finlands Bank på speciella konton, vilka har karaktären av sparrkonton. Finlands Bank erlägger en i lagen närmare preciserad ränta på depositionerna. Propositionerna till lag om statens sysselsättningsfond samt lag om penninginrättningarnas specialdepositioner i Finlands Bank var vid slutet av året fortfarande föremål för utskottsbehandling. Finlands Bank föreslog i april för bankerna, att man i stället för sistnämnda lag skulle sluta ett inbördes avtal, vilket i allt väsentligt skulle påbjuda samma deponeringsförfarande som det som föreslagits i propositionen och vilket skulle ha en giltighetstid av fem år. Penninganstalternas delegation godkände emellertid inte förslaget. Däremot kom Finlands Bank och penninginstituten i december överens om en gemensam ståndpunkt i fråga om vissa punkter i propositionen, vilka penninginstituten hade önskat få ändrade. I detta sammanhang kan även nämnas, att en lag om gruvindustrins investeringsreserveringar gavs den 30 december (648/64). De i lagen avsedda depositionerna görs på ett speciellt konto i Finlands Bank, vilken även erlägger en årlig ränta om 5 % på depositionerna.

Penninginstitutens utlåning till allmänheten ökades under året med 1 154.5 milj. mk eller 13.5 %. Ökningen var mer än dubbelt så stor som föregående år, då den utgjorde 530.7 milj. mk. Penninginstitutens hela inlåning från allmänheten växte åter med 959.4 milj. mk eller 11.9 %. Motsvarande ökning under 1963 var endast 553.5 milj. mk. Ökningen i depositionerna berodde tydligen framför allt på att kapital, ränta och indexgottgörelse på de till 100 % indexbundna A-kontona blev helt och hållet skattefria från början av maj. Depositionerna på A-konton ökades sålunda under året från 52.0 milj. mk till 1 166.4 milj. mk. Betydande summor överfördes även från andra depositions-konton till A-kontona. De till 50 % indexbundna B-kontona t.ex. minskades med 108.9 milj. mk och högräntekontona med 75.9 milj. mk. Skattelättnadskontona, som vid slutet av 1963 innehöll 26.5 milj. mk, avskaffades den 1 januari 1964. Beloppet av övriga depositioner växte trots upplupna räntor endast med 75.3 milj. mk till 6 284.4 milj. mk. De indexbundna depositionerna uppgick vid redogörelseårets slut till sammanlagt 15.8 % av totalbeloppet av egentliga depositioner; motsvarande relationstal ett år tidigare var endast 3.9 %. — En blick på utvecklingen av de skilda penninginstitutgrupperna visar, att sparbankerna och andelskassorna anpassade utlåningsökningen efter inlåningen. Affärsbankerna däremot ökade sin utlåning med 100 milj. mk mer än inlåningen.

Det av myntreformen föranledda penningutbytet fortsattes under 1964. Sedlar i den gamla myntenheten, vilkas utelöpande belopp vid årets början motsvarade 28.2 miljoner nymark, minskades före årets slut med 7.0 milj. mk till 21.2 milj. mk. Det utelöpande beloppet av gamla mynt minskades likaså från 18.6 miljoner nymark till 17.0 milj. mk. Att så litet gamla pengar avlägsnades ur rörelsen tyder på att största delen av dem som varit i effektivt bruk hade växlats in redan under 1963 samt att resten av gamla sedlar och mynt i bankens ansvarssumma nästan helt och hållet förkommit eller hamnat hos samlare. I oktober utgavs ett nytt en marks silvermynt, och vid årets slut fanns allt som allt 9.5 milj. mk härav i rörelsen. Detta bidrog till att det utelöpande beloppet av nya enmarkssedlar i sin tur minskades från 27.1 milj. mk till 23.7 milj. mk.

Utvecklingen av bankens balans i sammandrag

Förändringarna i bankens balans under 1964 framgår av vidstående sammanställning. Säsongsvariationerna samt framför allt de stora tillfälliga variationerna omkring årsskiftena gör att de årliga förändringarna i balansposterna inte ger en tillförlitlig bild av balansens allmänna utveckling. Sammanställningen innehåller därför både halvårs- och årsvis veckomedeltalen för de viktigaste posterna i balansen. För jämförelsens skull meddelas även 1963 års motsvarande siffror.

Den främsta orsaken till att utbudet av centralbankspengar ökades under året var uppgången i bankens guld- och valutareserv. Reserven var i medeltal 204.0 milj. mk större än ett år tidigare, vilket dock delvis berodde på förändringar i valutornas bokföringsvärde. Diskonterade växlar i utländskt mynt minskades alltjämt genom att av banken förmedlade utländska krediter betalades tillbaka — häremot svarar en nedgång i tidsbundna förbindelser bland passiva. Även bankens direkta kredit till företagen sjönk, vilket återspeglades i en nedgång i diskonterade växlar i mark. Rediskonteringen var i medeltal 10.1 milj. mk mindre än under 1963. Dess nivå under förra halvåret var 29.0 milj. mk lägre än ett år tidigare, men under senare halvåret stramades bankernas ställning åter till. Beloppet av inhemska obligationer stod i medeltal 44.9 milj. mk under föregående års nivå, närmast till följd av att bankerna under årets första månader köpte tillbaka de obligationer, som de under 1963 på terminsvillkor hade sålt till Finlands Bank. Övriga tillgångar, som bl.a. innehåller metallindustrins leveranskreditväxlar, bibehölls i stort sett oförändrade.

Bland passiva uppvisade utelöpande sedlar en märkbar stegring. Nivån var i medeltal 7.8 % högre än ett år tidigare. Att behovet av kontanter växte berodde naturligtvis på uppgången i den ekonomiska aktiviteten och på prisstegringarna. Beloppen på statens checkräkning var alltjämt rätt små, då staten använde sina disponibla medel till återbetalning av kortfristiga skulder. Likaså stod de privata penninginrättningarnas små checkräkningssaldon i direkt samband med den höga rediskonteringen. Den post som främst ökade "övriga skulder" var värderegleringsräkningarna.

Finlands Banks tillgångar och skulder Veckomedeltal, milj. mk

Tillgångar	1963			1964		
	I—VI	VII—XII	I—XII	I—VI	VII—XII	I—XII
Guld- och valutareserven (netto) ..	628.0	665.0	646.5	822.6	878.6	850.6
Utländska växlar och obligationer ..	72.9	62.4	67.6	64.9	69.1	67.0
Diskonterade växlar i utländskt mynt	79.1	72.8	76.0	65.9	59.3	62.6
Diskonterade växlar i mark	40.2	34.0	37.1	29.2	34.4	31.8
Rediskonterade växlar	331.7	380.2	355.9	302.7	388.9	345.8
Inhemska obligationer	76.1	83.5	79.8	43.8	26.0	34.9
Övriga tillgångar	94.7	49.0	71.8	64.8	71.9	68.4
Summa	1 322.6	1 346.8	1 334.7	1 393.9	1 528.4	1 461.1
Skulder						
Utelöpande sedlar	824.3	871.1	847.1	883.6	944.1	913.8
Statens checkräkning	13.0	13.1	13.0	7.0	5.9	6.4
Postsparbankens checkräkning	34.9	16.4	25.7	20.9	22.8	21.9
Priv. penn.inrättnings checkräkn.	5.6	3.5	4.5	7.9	4.0	6.0
Övriga avistaförbindelser	34.8	36.1	35.4	32.6	31.1	31.8
Tidsbundna förbindelser	77.5	71.4	74.5	65.1	58.8	62.0
Övriga skulder	332.5	335.3	333.9	376.9	461.6	419.2
Summa	1 322.6	1 346.8	1 334.7	1 393.9	1 528.4	1 461.1

Valutakurserna och bankens förhållande till utlandet

Följande sammanställning visar Finlands Banks officiella valutannoteringar i slutet av 1963 och 1964. De valutor, för vilka under redogörelseåret noterades fast kurs, är utmärkta med en stjärna.

		31. 12. 1963	31. 12. 1964
		mk	mk
New York	1 \$	3.221	3.218
Montreal	1 Can \$	2.982	2.998
London	1 £	9.010	8.975
Stockholm	100 Skr	62.05	62.60
Oslo	100 Nkr	45.01	44.98
Köpenhamn	100 Dkr	46.69	46.50
Frankfurt a.M. ..	100 DM	81.09	80.98
Amsterdam	100 Hfl	89.47	89.54
Bryssel	100 Bfr	6.470	6.485
Zürich	100 Sfr	74.66	74.58
Paris	100 FF	65.75	65.65
Rom	100 Lit	—,5176	—,5147
Wien	100 Sch	12.48	12.46
Lissabon	100 Esc	11.24	11.20
Reykjavik	100 Ikr	7.49	7.50
Madrid	100 Ptas	5.42	5.42
*Prag, clearing ..	100 Kc	44.58	44.58
*Moskva, clearing	1 Rub	3.5667	3.5667
*Clearing-\$	1	3.21	3.21

Bilaterala avtal, vilka förutsätter transaktioner över clearingkonto, hade Finland vid utgången av 1964 med åtta östblocks-

länder (Bulgarien, Kina, Polen, Rumänien, Sovjetunionen, Tjeckoslovakien, Tyska Demokratiska Republiken och Ungern) samt med tre av Internationella Valutafondens medlemsländer (Colombia, Grekland och Turkiet). Avtalen med de två sistnämnda länderna kan delvis betraktas som multilaterala, eftersom hälften av clearingsaldot periodvis utjämnas i konvertibla valutor (för Greklands del var fjärde och för Turkiets var tredje månad). Mot slutet av 1964 slöts ett avtal med Turkiet om att transaktionerna med detta land fr. o. m. den 1 februari 1965 skall ske i konvertibla valutor.

Några nämnvärda förändringar i Finlands Banks valutaregleringsbestämmelser företogs inte under 1964, och de bestämmelser som utfärdades gällde sålunda endast liberaliseringsåtgärder av mindre betydelse samt smärre tekniska justeringar.

Det mest markanta draget i den valutapolitiska utvecklingen under 1964 var Finlands synnerligen aktiva framträdande som låntagare på den internationella obligationsmarknaden. Finlands första utländska obligationslån för allmänheten efter kriget hade av staten år 1961 emitterats i Schweiz; under 1963 emitterade staten ett lån i Förenade staterna och ett statskontrollerat kraftverks-

bolag ett av staten garanterat lån i Väst-europa. Möjligheterna att placera lån för allmänheten utomlands förbättrades emellertid betydligt under årets lopp, och sammanlagt tio obligationslån kunde emitteras i utlandet. Deras sammanlagda nominella värde motsvarade omkring 344.2 milj. mk och var alltså mer än sju gånger så högt som ett år tidigare. Lånen emitterades i Förenta staterna samt i Förbundsrepubliken Tyskland och på andra västeuropeiska marknader. Staten uppträdde i fyra fall som låntagare; dessutom emitterade ett statskontrollerat bolag två lån och två privata penninginrättningar ett lån var. Samtliga dessa lån garanterades av staten. Två under året emitterade obligationslån garanterades av en inhemsk affärsbank; det ena upptogs av ett industri-företag och det andra av ett handelsbolag.

Finlands Banks uppgift som valutareglingsmyndighet innebär, att varje långfristigt utländskt lån skall sanktioneras av banken. Det har härvid ankommit på banken att övervaka, att villkoren rörande ränta m. m. i samband med de planerade lånen inte blir enligt internationell måttstock oskäligen eller onödigt anstränger landets betalningsbalans. Det har vidare gällt att se till, att emissionen av nya lån inte utövar tryck på de tidigare lånen kursen, då även landets framtida lånemöjligheter menligt kunde påverkas härav. Förverkligandet av godkända låneplaner har banken understött bl. a. genom att lämna experthjälp till de inhemska låntagarna och utnyttja sina egna utländska förbindelser.

Utvecklingen av de utländska kontona i bankens balans framgår av följande sammanställning:

Utländska konton milj. mk

	31. 12. 1963	31. 12. 1964	Förändring
Guld	134.5	189.6	+ 55.1
Utländska valutor	617.7	783.8	+166.1
Utländska växlar	26.2	29.7	+ 3.5
Utländska obligationer	39.4	46.6	+ 7.2
Aktiva	817.8	1 049.7	+231.9
Utländska valutakonton	18.2	84.7	+ 66.5
Utländska markkonton	33.6	28.5	— 5.1
Tidsbundna utl. förbindelser	66.9	54.3	— 12.6
Passiva	118.7	167.5	+ 48.8
Nettotillgodohavande i utlandet ...	699.1	882.2	+183.1

Den ovan berörda införseln av utländskt kapital var så omfattande, att centralbankens valutareserv kunde ökas trots att underskottet i bytesbalansen växte. Bankens utländska valutatillgodohavanden steg sålunda med 166.1 milj. mk, varjämte banken ökade sin guld-kassa med 55.1 milj. mk. Förhållandet

mellan guld och valutor förblev alltså ungefär detsamma som tidigare. Å andra sidan växte skulden på utländska valutakonton, vilken huvudsakligen gällde clearingkonton, samtidigt med 66.5 milj. mk. Följaktligen växte bankens hela *guld- och valutareserv* med ett nettobelopp av 154.7 milj. mk.

	31. 12. 1963 milj. mk	31. 12. 1964 milj. mk	För- ändring milj. mk
Guld	135	190	+ 55
Konvertibla valutor	478	708	+ 230
Övriga valutor	121	— 9	— 130
Summa	734	889	+ 155

Förändringarna i reservens sammansättning framgår av ovanstående sammanställning. Förutom att guld-kassan såsom nämndes

steg, ökades reserven av konvertibla valutor med 230 milj. mk. Bankens tillgodohavanden i andra valutor minskades däremot med

130 milj. mk, och bankens nettoskuld inom gruppen "övriga valutor" uppgick vid årets slut till 9 milj. mk. Då ökningen i tillgodohavandena gällde konvertibla valutor och skuldsättningen åter skedde på clearingkonton, var det sammanlagda beloppet av Finlands Banks innehav av konvertibla valutor och guld vid slutet av året något större än nettoreserven. Vid föregående årsskifte utgjordes 84 % av hela reserven av konvertibla valutor och guld.

Bankens ställning gentemot utlandet förstärktes även vad de övriga utländska kontona i balansen beträffar. Dess innehav av utländska växlar och obligationer, vilket inte räknas till valutareserven, steg med 10.7 milj. mk. Å andra sidan minskades utländska

kontoinnehavares tillgodohavanden på markkonton med 5.1 milj. mk närmast på grund av att Världsbanken utnyttjade sina tillgodohavanden i mark, vilka uppstått genom Finlands medlemsandelsbetalningar. Dessutom minskades även de tillgodohavanden i mark, som Förenta staternas regering skaffat sig genom försäljning av lanthbrukets produktionsöverskott. Bankens tidsbundna utländska förbindelser omfattar lån, som före 1956 erhållits från Världsbanken och som Finlands Bank förmedlat till inhemska företag i form av växelkredit. Denna skuld minskades även under 1964 genom amorteringar.

Samtliga utländska konton medräknade, steg bankens nettotillgodohavande i utlandet under året med 183.1 milj. mk.

Förhållandet till staten

Kontoförhållandet mellan banken och staten framgår av följande sammanställning.

Statens konton milj. mk

	31. 12. 1963	31. 12. 1964	Förändring
Aktiva: Kredit för säkerhetsupplag	20.0	10.0	— 10.0
Checkräkning	0.2	5.4	+ 5.2
Exportavgiftskontot	1.1	1.1	—
Passiva	1.3	6.5	+ 5.2
Statens nettoskuld	18.7	3.5	— 15.2

Krediterna för säkerhetsupplag, som i balansen ingår bland "övriga fordringar", avkortades av staten i enlighet med amorteringsplanen med 10 milj. mk. Statens exportavgiftskonto, som i balansen bokförs bland "tidsbundna inhemska förbindelser", förblev

oförändrat hela året. I sammanställningen ingår inte bankens innehav av sådana marknadsgilla statliga obligationer, som banken har köpt antingen av penninginstitutet eller direkt av staten.

Förhållandet till privata kunder

Finlands Banks förhållande till privata kunder belyses i nedanstående sammanställning.

Privata kundkonton milj. mk

	31. 12. 1963	31. 12. 1964	Förändring
Växlar i mark	57.2	67.1	+ 9.9
Checkräkningar	1.7	2.5	+ 0.8
Växlar i utländskt mynt	68.7	55.2	— 13.5
Övriga fordringar	17.0	30.2	+ 13.2
Aktiva	144.6	155.0	+ 10.4
Checkräkningar	0.4	0.7	+ 0.3
Övriga avistaförbindelser	1.3	0.9	— 0.4
Passiva	1.7	1.6	— 0.1
Nettoutlåning till företag	142.9	153.4	+ 10.5

Finlands Banks utlåning till privata kunder mot växlar i mark ökades under årets lopp med 9.9 milj. mk, främst till följd av den tillfälliga kredit, som beviljats för spannmålshandel. Växlarna i utländskt mynt utgör täckning för de tidigare nämnda krediter, som erhållits från Världsbanken och av Finlands Bank förmedlats vidare; dessa växlar minskades på grund av reguljära amorteringar. Av ökningen i "övriga fordringar"

berodde 11.2 milj. mk på de medellånga leveranskrediterna till metallindustrin. Det icke lyfta beloppet av kreditreserveringar för detta ändamål var vid årets slut 72.3 milj. mk.

Bankens officiella diskontrantor bibehölls hela året oförändrade med en undre gräns av 6 % och en övre av 7 1/2 %. I de flesta fall debiterades 6 3/4—7 % på växlar. Räntan på metallindustrins leveranskreditväxlar var dock 6 1/2 % och på exportväxlar 6 %.

Förhållandet till penninginstituten

Kontoförhållandet mellan Finlands Bank och penninginstituten belyses i nedanstående sammanställning.

Bankernas konton

milj. mk

	31. 12. 1963	31. 12. 1964	Förändring
<i>Aktiva:</i> Rediskonterade växlar	325.3	448.4	+ 123.1
Postsparbankens checkräkning	3.0	49.6	+ 46.6
Privata penninginrättningsars checkräkningar	1.3	16.4	+ 15.1
Mortgage Bank of Finland Oy	1.2	0.6	— 0.6
<i>Passiva</i>	5.5	66.6	+ 61.1
<i>Bankernas nettoskuld</i>	319.8	381.8	+ 62.0

Bankernas rediskontering steg under året med 123.1 milj. mk. Ökningen förklaras fullständigt av de starka fluktuationerna i bankernas likviditet omkring årsskiftena — såsom tidigare konstaterades, var rediskonteringarnas genomsnittliga värde per vecka i själva verket lägre än under 1963. Mortgage Bank of Finland Oy:s konto i Finlands Bank, vilket nämns i sammanställningen, ingår i balansen bland "övriga avistaförbindelser".

Grundräntan för rediskontering var hela året densamma som tidigare, dvs. 7 %, och

tilläggsräntans övre gräns 4 %. Förändringar företagna i rediskonteringsvillkoren redovisades på s. 4.

Den kortfristiga terminshandeln med bankerna fortsattes under 1964; transaktionerna gällde obligationer tillhörande statens första 8-procentiga penninginrättningslån av 1962. Vid årets slut hade banken samtliga dessa obligationer, motsvarande 30 milj. mk, i sin ägo. Varken dessa obligationer eller de som köpts på längre tid ingår i sammanställningen.

Sedelutgivningsrätten och dess användning

Sedelutgivningsrätten och dess användning belyses i följande sammanställning.

Sedelutgivningsbalansen

milj. mk

	31. 12. 1963	31. 12. 1964	Förändring
<i>Sedelutgivningsrätt</i>			
Ordinarie täckning	817.8	1 049.7	+ 231.9
Supplementär täckning	451.2	500.0	+ 48.8
Summa	1 269.0	1 549.7	+ 280.7

Sedelutgivning

	31. 12. 1963	31. 12. 1964	Förändring
Utelöpande sedlar	943.7	1 002.7	+ 59.0
Vid anfordran betalbara förbindelser	59.2	186.8	+ 127.6
Innestående på checkkredit	5.8	5.0	— 0.8
Sedelutgivningsreserv	260.3	355.2	+ 94.9
Summa	1 269.0	1 549.7	+ 280.7

Sedelutgivningsrätten ökades med 280.7 milj. mk, främst till följd av ökningen i guld- och valutatillgodohavandena, vilka räknas till den ordinarie täckningen. Sedelutgivningen åter gick upp med 185.8 milj. mk. Av denna ökning föll endast 59.0 milj. mk på den egentliga sedelstocken och resten, eller drygt två tredjedelar, på de vid anfordran betalbara förbindelserna, närmast valutaskulderna och penninginrättningarnas

checkräkningar. Sedelutgivningsreserven steg därför med 94.9 milj. mk och var vid slutet av året 355.2 milj. mk.

Bokslutet

Som komplettering till redogörelsen för bankens ställning återges nedan balansräkningen i sin helhet.

	31. 12. 63	31. 12. 64		31. 12. 63	31. 12. 64
	milj. mk			milj. mk	
Aktiva			Passiva		
Guld	134.5	189.6	Utelöpande sedlar	943.7	1 002.7
Utländska valutor	617.7	783.8	Utländska valutakonton ..	18.2	84.7
Utländska växlar	26.2	29.7	Utländska markkonton ...	33.6	28.5
Utländska obligationer ...	39.4	46.6	Checkräkningar		
Ordinarie sedeltäckning ..	817.8	1 049.7	Staten	0.2	5.4
Diskonterade inh. växlar			Postsparbanken	3.0	49.6
I utländskt mynt	68.7	55.2	Priv. penninginrättningar	1.3	16.4
I mark	57.2	67.1	Övriga	0.4	0.7
Rediskonterade växlar ...	325.3	448.4	Övriga avistaförbindelser .	2.5	1.5
Supplementär sedeltäckning	451.2	570.7	Vid anf. betalb. förbindelser	59.2	186.8
Inhemskas obligationer	89.5	35.8	Utländska	66.9	54.3
Checkräkningar	1.7	2.5	Inhemskas	1.1	1.1
Skiljemynt	3.6	3.8	Tidsbundna förbindelser ..	68.0	55.4
Övriga fordringar	44.0	55.3	Värderegleringsräkningar .	141.0	261.8
Övriga tillgångar	138.8	97.4	Grundfond	100.0	100.0
Summa	1 407.8	1 717.8	Reservfond	73.6	84.8
			Resultaträkning	22.3	26.3
			Eget kapital	195.9	211.1
			Summa	1 407.8	1 717.8

Bankens synliga egna medel exklusive redogörelseårets vinst utgjorde enligt bokslutet 184.8 milj. mk. Ökningen från föregående år var 11.2 milj. mk, dvs. det belopp som av vinsten för 1963 överfördes till reservfonden. Utöver dessa medel äger banken avsevärda förmögenhetsobjekt, som ej kommer till synes i balansen. Till dem hör förutom de reserver,

som uppkommit genom nedskrivning av guld och obligationer, huvudkontorets och filialkontorens byggnader och vissa andra fastigheter, som banken behöver, ävensom aktier, främst aktiemajoriteten i Tervakoski Oy.

Bankens resultaträkning och dess utveckling framgår av nedanstående sammanställning.

I n t ä k t e r	1963 mk	1964 mk
Räntor på inhemsk utlåning	18 117 306,32	19 737 720,48
Räntor på konton i utlandet	7 304 529,—	10 169 727,04
Räntor på obligationer	3 057 737,50	5 508 872,72
Provisioner	1 724 817,43	1 839 192,22
Agiovinst	1 856 951,47	1 981 282,92
Övriga intäkter	1 648 709,21	1 728 947,03
Summa	33 710 050,93	40 965 742,41

K o s t n a d e r	1963 mk	1964 mk
Löner och arvoden	5 551 287,05	6 348 012,35
Pensioner och understöd	457 116,—	558 903,30
Familjepensioner	169 344,40	200 209,—
Bankfullmäktiges arvoden och kostnader ...	19 867,35	20 313,50
Kontrollanternas vid filialkontoren arvoden	14 119,—	12 646,—
Socialskyddsavgifter	288 731,21	355 903,12
Avskrivningar	533 592,05	2 986 676,22
Sedeltillverkning	2 283 184,—	2 432 857,50
Övriga kostnader	2 042 962,61	1 706 663,42
Räkenskapsårets vinst	22 349 847,26	26 343 558,—
Summa	33 710 050,93	40 965 742,41

Bankens totala intäkter var 7.3 milj. mk större än under 1963. Den största ökningen förekom i räntorna på valutakonton, inhemsk utlåning och obligationer. De totala kostnaderna var 14.6 milj. mk, eller 3.3 milj. mk större än föregående år. Ökningen berodde till största delen på avskrivningarna, vilka stigit genom byggnadsarbeten vid filialkontoren och framför allt genom uppförandet av den nya kontorsbyggnaden i S:t Michel, samt på löneutgifter.

Bankens vinst belöpte sig till 26.3 milj. mk. Enligt bankens reglemente har till reservfonden överförts hälften av nettovinsten, dvs. 13 171 779,— mk. Den andra hälften har förts till kontot för odisponerade vinstmedel och om dess användning beslutar riksdagen.

Bankfullmäktige föreslår, att

detta belopp, 13 171 779,— mk, överförs till statsverket.

Av bankfullmäktige handlagda ärenden

Revisionen

De vid 1963 års riksdag utsedda ordinarie revisorerna, ekonomen Erkki Kivimäki, ekonomierådet Lauri Laine, bokföraren Sylvi Siltanen, vicehäradshövdingen Erkki Huurtamo och vicehäradshövdingen Per Laurén verkställde den 17—21 februari senaste år revision av bankens räkenskaper för år 1963. I enlighet med revisorernas tillstyrkan beviljade bankfullmäktige direktionen ansvarsfrihet för bankens förvaltning under 1963.

Granskningen av lånerörelsen och valutahandeln

Bankfullmäktige har under året i enlighet med sin instruktion granskat bankens lånerörelse och övriga placeringar ävensom valutahandeln vid följande tidpunkter: den 23 januari, den 24 mars, den 20 maj, den 10 juni, den 20 augusti, den 23 september, den 17 november och den 15 december.

Inventeringen och inspektionen av avdelningskontoren

a) I huvudkontoret

Bankfullmäktige har i enlighet med § 6 i sin instruktion verkställt inventering av huvudkontorets kassor och kassavalv ävensom lånehandlingar och säkerheter samt panter och depositioner. Inventeringen gav icke anledning till anmärkning.

b) I avdelningskontoren

Bankfullmäktige har övervakat, att avdelningskontorens handkassor och kassavalv en gång i månaden samt växlar, skuldsedlar och panter minst tre gånger under året har inventerats av kontorens kontrollanter.

Den i § 2 i bankens instruktion stadgade inspektionen har verkställts vid samtliga avdelningskontor.

Fonder underställda bankfullmäktiges övervakning

Bankfullmäktige har godkänt räkenskaper för 1963 för Längmanska och Rosenbergska fonderna ävensom sänt avskrifter av räkenskaperna till riksdagens bankutskott.

Bankfullmäktige har godkänt redovisningarna för de understöd, som 1961 utdelades ur E. J. Längmans kommunala fond i enlighet med av riksdagen den 19 mars 1954 fastställda föreskrifter.

Enligt ovannämnda föreskrifter skulle utdelning av understöd ur E. J. Längmans kommunala fond ånyo verkställas under redogörelseåret, varvid till fördelning förelåg 106 000,07 mark. På grund härav uppgjorde de enligt föreskrifterna i utdelningen delaktiga kommunalstyrelserna i Enare, Enontekiö, Kuhmo, Kuusamo, Salla, Savukoski, Suomussalmi och Utsjoki kommuner envar tillsammans med de lokala representanterna för Finlands Röda Kors förslag till användning av kommunens andel i understödet och sände förslagen, vilka förordats såväl av landshövdingarna i Uleåborgs och Lapplands län som av Finlands Röda Kors' distriktsstyrelser, till bankfullmäktige för godkännande. Vid sitt sammanträde den 23 september 1964 godkände bankfullmäktige nämnda förslag i enlighet med landshövdingarnas utlåtande och beslöt uppmana direktionen att låta utbetala understöden till vederbörande kommuner att användas till föreslagna ändamål.

Aktieteckningar

Mortgage Bank of Finland Oy:s styrelse hade för bolagsstämman beslutat föreslå, att bankens aktiekapital skulle höjas från 7.5 milj. mk till 9 milj. mk. Emedan samtliga nya aktier skulle säljas till Finlands Bank och det ankommer på bankfullmäktige att fatta beslut om placering av Finlands Banks

medel i aktier, anhöll direktionen i en skrivelse av den 20 maj hos bankfullmäktige om tillstånd att för Finlands Banks räkning teckna samtliga av Mortgage Banks nya aktier till ett nominellt värde av 1.5 milj. mk. Bankfullmäktige gav sitt bifall den 20 maj.

Mortgage Bank of Finland Oy:s bolagsstämma beslöt den 29 samma månad att aktiekapitalet skulle höjas.

Vid sitt möte den 23 september gav bankfullmäktige sitt samtycke till att Finlands Bank i egenskap av aktieägare i Enso-Gutzeit Osakeyhtiö vid den av bolaget den 29 maj beslutade aktieemissionen skulle teckna en ny aktie mot fem gamla, dvs. sammanlagt 162 121 nya aktier till ett emissionspris av 10 mk per aktie.

Teckning av debenturer i Matkailun Kehitysrahasto Oy

Vid bankfullmäktiges möte den 20 augusti föredrogs en promemoria, som direktionen hade låtit utarbeta rörande turismfrämjande åtgärder. Promemorian baserade sig på ett betänkande, som kommittén för turismens främjande den 15 maj 1964 inlämnat till statsrådet samt på förslag om vad som i närmaste framtid borde göras för att förbättra våra turistförhållanden. Kommitténs viktigaste rekommendation gick ut på att en speciell fond av aktiebolagskaraktär, Matkailun Kehitysrahasto Oy, skulle bildas med uppgift att utveckla turistväsendet i Finland. Enligt betänkande skulle bl. a. Finlands Bank bidra till planens förverkligande genom teckning dels av bolagets aktier dels av dess debenturer. Direktionen ansåg, att det uppenbarligen var omöjligt att grunda det för turismens främjande nödiga bolaget utan Finlands Banks kapitalinsats. Emedan en placering av Finlands Banks medel emellertid måste bedömas med beaktande av bankens reglemente, var det nödvändigt att utvärdera, huruvida bankfullmäktige ansåg saken vara av sådan rang, att direktionen borde utveckla planen vidare. Om fullmäktiges utlåtande blev positivt, skulle direktionen i sinom tid framlägga sitt slutliga förslag om Finlands Banks andel för bankfullmäktiges godkännande. Bankfullmäktige intog en positiv hållning till initiativet.

Vid mötet den 21 oktober presenterades för bankfullmäktige direktionens skrivelse

av den 20 samma månad, i vilken meddelades, att det var meningen att hålla Matkailun Kehitysrahasto Oy:s konstituerande bolagsstämma före årsskiftet. Beträffande bolagets verksamhet hade planerna ändrats så, att bolaget skulle koncentrera sig på ekonomisk och teknisk rådgivning och i fråga om finansiella arrangemang huvudsakligen ägna sig åt att förmedla och dirigera medel mellan penninginstitut och de penningbehövande företagen i stället för att bedriva egentlig låneverksamhet, såsom i kommittébetänkandet hade förutsatts. Finlands Bank skulle inte äga några aktier i bolaget. Däremot skulle banken teckna debenturer, emitterade vid grundläggningstidpunkten, till ett belopp dubbelt så stort som bolagets aktiekapital, dock högst 4 milj. mk. Debenturerna skulle löpa för en tid av 40 år och amortering skulle ske i lika stora rater under de 10 sista åren. På grund av bolagets speciella karaktär och av lönsamhetsskäl skulle räntan på debenturerna bli låg, 4 %. I sin skrivelse anhöll direktionen därför om att bankfullmäktige, ifall bolaget grundades, skulle berättiga Finlands Bank att teckna de ifrågasvarande debenturerna. Ärendet ajournerades till bankfullmäktiges nästa möte.

Med hänsyn till att det under nuvarande förhållanden inte utan Finlands Banks kapitalinsats är möjligt att effektivt utveckla turistväsendet i Finland — en sak som bankfullmäktige ansåg vara angelägen med tanke på resevalutabalansen — gav bankfullmäktige vid sitt möte den 17 november Finlands Bank tillstånd att, ifall Matkailun Kehitysrahasto Oy bildades, teckna av bolaget emitterade debenturer till det ovannämnda beloppet. Finlands Bank bör följa med bolagets verksamhet och lämna bankfullmäktige rapporter däröver.

Uppförande av kontorsbyggnad i S:t Michel

Vid sitt möte den 20 maj beslöt bankfullmäktige, att kontorsbyggnaden i S:t Michel skall uppföras på den i kvarteret nr 13 i I stadsdelen av denna stad belägna tomten nr 18 b, vilken år 1963 med bankfullmäktiges medgivande förvärvades av banken, efter arkitekt Aarne Ehojokis huvudritningar, som är daterade den 2 och 16 april 1964. Nybyggnaden kommer endast att bli så stor som kontorets behov av utrymme förutsätter:

en källarvåning, banklokal i första och personalbostäder i andra våningen ovanför markytan samt en separat garagebyggnad. Enligt ritningarna kommer nybyggnadens totala volym att bli 6 130 m³ och den sammanlagda golvytan 1 045 m².

Utländska agenturbanker

Bankfullmäktige beslöt under redogörelseåret, att följande utländska bankinstitut antas som Finlands Banks korrespondentbanker: Algemene Bank Nederland N. V., Amsterdam, Amsterdam—Rotterdam Bank N. V., Amsterdam, Bank Handlowy w Warszawie S. A., Warszawa, Banque Lambert, Bryssel, Bulgarian Foreign Trade Bank, Sofia, och Československá obchodní banka a. s., Prag.

Höjning och indexreglering av befattningshavarnas avlöning

Den 29 maj 1964 godkände riksdagen en lag angående temporär ändring av lagen om avlöning i statens tjänster eller befattningar, en lag angående ändring av lagen om avlöning i statens tjänster eller befattningar samt en lag om erläggande av vissa betalningar under åren 1964 och 1965 justerade i enlighet med levnadskostnadsindex. I överensstämmelse med den på den privata arbetsmarknaden tillämpade s. k. R-linjen skulle statens ordinarie och extraordinarie tjänstemäns grundlöner och årsarvoden, ålderstillägg samt dyrtorstillägg enligt den förstnämnda lagen höjas med 6 % den 1 januari 1964 och tjänstemännens sålunda höjda avlöningar enligt den andra lagen med 3.8 % den 1 januari 1965.

I stöd av den tredje lagen binds stats-tjänstemännens avlöningar, likaså i överensstämmelse med R-linjen, under åren 1964 och 1965 vid levnadskostnadsindex. Indexjusteringen beräknas på avlöningarnas grundvärde. Som grundvärde för år 1964 betraktas i den första lagen stadgad ordinarie avlöning och för år 1965 i den andra lagen stadgad ordinarie avlöning. Då levnadskostnadsindex stiger, justeras grundlöner och dyrtorstillägg så, att de höjs med 3.1 % då index stigit till poängtalet 164, med 3.1 % då den stigit till poängtalet 171 och med 4.1 % då den nått poängtalet 182, lik-

väl så, att det årliga beloppet av justeringen i vart fall utgör åtminstone en i lagen fastställd summa. Justeringen av ålderstilläggen verkställs så som i § 7 i lagen beskrivs, utgående från skillnaden mellan grundlönerna i de olika avlöningsklasserna. Statsrådet äger rätt att förordna, att de justerade avlöningarna även efter det att lagen om erläggande av vissa betalningar under åren 1964 och 1965 justerade i enlighet med levnadskostnadsindex löpt ut, skall erläggas så justerade som det med stöd av sagda lag senast utfärdade justeringsbeslutet föreskriver. Ett dylikt beslut bör emellertid upphävas om riksdagen så besluter.

Emedan Finlands Bank tillämpat samma lönesystem som staten, påpekade direktionen i en skrivelse till bankfullmäktige den 14 maj, att även bankens ordinarie och extraordinarie befattningshavares grundlöner och -arvoden samt ålders- och dyrtorstillägg den 1 januari 1964 borde höjas med 6 % och den 1 januari 1965 med 3.8 % på samma sätt som statslönerna. De så höjda lönerna skulle från början av respektive år utgöra nya grundvärden för bankens befattningshavares löner. Vidare ansåg direktionen, att avlöningarna för bankens ordinarie och extraordinarie befattningshavare under åren 1964 och 1965 borde bindas vid levnadskostnadsindex i enlighet med stadgandena om indexreglering av statstjänstemännens avlöningar.

Vid sitt möte den 20 maj beslöt bankfullmäktige att i enlighet med direktionens förslag höja avlöningarna för bankens ordinarie och extraordinarie befattningshavare med 6 % den 1 januari 1964 och med 3.8 % den 1 januari 1965, vidare förordna, att avlöningarna för bankens ordinarie och extraordinarie befattningshavare under åren 1964 och 1965 binds vid levnadskostnadsindex och att indexjusteringen verkställs på samma sätt som för statslönerna samt slutligen ge direktionen fullmakt att låta verkställa indexjusteringarna.

Tillägg till avlöningsstaten

Vid sitt möte den 20 maj beslöt bankfullmäktige att den 1 juni 1964 inrätta en ny kassörsbefattning vid kontoret i Kuopio och en i Jyväskylä samt en kontorsbiträdesbefattning vid kontoret i Rovaniemi.

Finlands Banks nya pensionsstadga

Lagen om pension för arbetstagare, given den 8 juli 1961, vilken trädde i kraft den 1 juli 1962, ålade arbetsgivare, även Finlands Bank, att inom två år efter det att lagen trätt i kraft, för sina lagen underställda arbetstagare anordna åtminstone i lagen avsedd och från dagen för lagens ikraftträdande begynnande ålders- och invalidpension med begagnande av försäkrings-, pensionskassa- eller pensionsstiftelseformen.

Lagen gäller inte personer i tjänstemanna-ställning, alltså inte heller innehavare av tjänst eller befattning i Finlands Bank. Utanför lagen blir enligt dess stadganden även sådan arbetstagare, som har rätt till i annan lag stadgat pensionsskydd eller till sådant pensionsskydd, som enligt annan lag helt eller delvis skall bekostas med allmänna medel. Det sistnämnda stadgandet innebar, att vid sedeltryckeriet anställda personer, vilka står i privaträttsligt arbetsförhållande till banken, blir utanför lagen om pension för arbetstagare, om de i en av bankfullmäktige med stöd av bestämmelsen i § 17 av bankens reglemente fastställt pensionsstadga helt och hållet ur Finlands Banks, m. a. o. offentliga medel tillförsäkras åtminstone det minimipensionsskydd för ålderdom och invaliditet, som stadgas i lagen om pension för arbetstagare.

Med beaktande av att en av statsrådet tillsatt pensionsstadgekommitté höll på att förbereda en revision av lagstiftningen om pension för statens tjänstemän och arbetstagare för att bringa den i överensstämmelse med lagen om pension för arbetstagare bl. a. så, att även statens pensionssystem skulle innefatta förutom invalidpension även principen om pensionernas integritet samt så, att sammanräkning av pension baserad på statstjänst och pension baserad på enskild tjänst skulle bli möjlig åtminstone i fråga om grundpensionen, dvs. minimipensionsskyddet i överensstämmelse med lagen om pension för arbetstagare, hade direktionen ansett, att även bestämmelserna om pension för innehavare av tjänst eller befattning i Finlands Bank borde bringas i överensstämmelse med de ovan beskrivna pensionssystemen. Då pensionsskydd för personer anställda vid sedeltryckeriet på ovan nämnda grunder kunde anordnas genom en av bankfullmäktige fastställd pen-

sionsstadga, hade direktionen kommit till att det mest praktiska vore att uppgöra en ny gemensam pensionsstadga för såväl bankens tjänstemän som personalen vid sedeltryckeriet. Denna stadga skulle vad grundpensionerna beträffar följa principerna i lagen om pension för arbetstagare samt lagstadgandena om statspension och skulle genom tilläggspensioner tillförsäkra de pensionstagare, som är underställda den nya pensionsstadgan, pensioner motsvarande de dittillsvarande pensionerna och understöden. Härigenom skulle lagen om pension för arbetstagare komma att gälla endast personer, som står i privaträttsligt arbetsförhållande till banken, dvs. städerskor, kökspersonal och vissa gårdskarlar, vilkas pensionsskydd genom avsaknaden av ett stadgande härom i reglementet inte kan ordnas genom en särskild pensionsstadga. Dessa personers lagstadgade grundpensionsskydd ämnade direktionen ordna med begagnande av försäkringsformen, varjämte de kunde erhålla extra pensioner direkt ur bankens medel och sålunda bli delaktiga av samma totala pensionsförhållanden som bankens tjänstemän och personer anställda vid sedeltryckeriet.

I anledning av det ovanstående hade direktionen låtit utarbeta ett förslag till ny pensionsstadga att föreläggas bankfullmäktige. Förslaget var resultatet av samarbete med Folkpensionsanstalten och Postsparbanken, eftersom det var meningen, att dessa inrättningar och Finlands Bank skulle få så enhetliga pensionsstadgor som möjligt och att de enligt dessa stadgor utgående grundpensionerna beträffande samordningen skulle anslutas till den under beredning varande lagen om sammanslagning av pensioner, vilken gäller sammanslagning av pensioner baserade på arbets- och tjänsteförhållande. Eftersom sammanslagningen av grundpension och pensionstagares övriga pension, utbytet av information rörande tilläggspensioner, erläggandet av pensionspremier samt utredningen av eventuella kostnader i anledning av dessa föranstaltanden kräver samarbete med staten och övriga myndigheter och inrättningar som handhar pensionsärenden, hade befogenhet för direktionen att sköta dylika praktiska frågor intagits i förslaget till pensionsstadga. Beviljandet av pensioner skulle emellertid fortfarande enligt § 17 i reglementet ankomma

på bankfullmäktige. Pensionsstadgan skulle innehålla ett förordnande, att tjänsteman bibehåller sin rätt till pension enligt pensionsstadgan av den 15 december 1950, om han inom utsatt tid meddelar direktionen att han så önskar.

Bankfullmäktige behandlade direktionens förslag den 10 juni och fastställde, att en i enlighet därmed uppgjord pensionsstadga för Finlands Bank skulle träda i kraft den 1 juli 1964.

Beviljade pensioner, familjepensioner och understöd samt beviljad begravningshjälp

Bankfullmäktige beviljade under 1964 tolv pensioner, fem familjepensioner, ett understöd och i tre fall begravningshjälp.

Direktionen

Den 12 september utnämnde och förordnade republikens president direktionsledamoten Ahti Karjalainen till statsministerns ställföreträdare och utrikesminister. Av denna anledning beviljade bankfullmäktige vid sitt möte den 23 september bankdirektör Karjalainen tjänstledighet under hans ministertid och förordnade chefen för Finlands Banks institut för ekonomisk forskning, Heikki Valvanne, till t. f. direktionsledamot tillsvidare, dock högst för den tid bankdirektör Karjalainen kvarstår som medlem av statsrådet.

Vid sitt möte den 20 maj fastställde bankfullmäktige nya löner för direktionens ordförande och ledamöter. De höjda lönerna skulle utbetalas fr. o. m. den 1 januari 1964.

Kontrollanterna vid avdelningskontoren

Som kontrollanter vid bankens avdelningskontor och som deras suppleanter fungerar 1965 enligt bankfullmäktiges beslut följande personer:

kontoret i *Björneborg*: kontrollanter direktören Yrjö Edvard Nurmi och borgmästaren Väinö Wilhelm Hahta samt suppleanter stadssekreteraren, vicehäradshövdingen Olavi Einar Koivisto och verkställande direktören Heimo Kalervo Kaitila;

kontoret i *Joensuu*: kontrollanter verkställande direktören Aleksanteri Vornanen och häradsskrivaren, vicehäradshövdingen Mauno Moilanen samt suppleanter köpmanen Aulis Erkki Tahvo Aho och rektorn fi-

losfie magistern Aulis Olavi Waldemar Koivusalo;

kontoret i *Jyväskylä*: kontrollanter polis-mästaren, vicehäradshövdingen Eino Ilmari Karpio och borgmästaren Aaro Tapio Häkinen samt suppleanter direktören, agromie och forstkandidaten Veikko Verner Varesmaa och länsassessorn, vicehäradshövdingen Uno Osmo Volmari Aarnio;

kontoret i *Kotka*: kontrollanter stadssekreteraren, vicehäradshövdingen Kustaa Ilmari Laaksonen och fabrikschefen, diplomingenjören Mauno Sopanen samt suppleanter justitierådmannen Heikki Pajari och polismästaren Eero Johannes Kettunen;

kontoret i *Kuopio*: kontrollanter borgmästaren Alvar Hjalmar Mikael Hurta och byråchefen Vilho Ruotsalainen samt suppleanter hovrättsrådet Toimi Tulikoura och agronomen Lauri Arvid Pekkarinen;

kontoret i *Lahti*: kontrollanter direktören Esko Bruno Kunnas och justitierådmannen Timo Johannes Tuori samt suppleanter kommunalborgmästaren, vicehäradshövdingen Hans-Olof Paul Wallenius och rektorn Ilmari Johannes Vartiainen;

kontoret i *Rovaniemi*: kontrollanter kontorschefen, diplomekonomen Juho Kalervo Lahtinen och landssekreteraren, vicehäradshövdingen Vilho Johannes Haataja samt suppleanter stadssekreteraren, vicehäradshövdingen Aarne Johannes Koponen och skatteinspektören, juris kandidaten Erkki Emanuel Ollila;

kontoret i *S:t Michel*: kontrollanter hovrättsassessorn Jaakko Armas Kinnunen och landskamreraren, vicehäradshövdingen Veikko Armas Jäntti samt suppleanter rektorn Pauli Veli Vainio och domkapitelsassessorn, vicehäradshövdingen Mauri Pertti Toiviainen;

kontoret i *Tammerfors*: kontrollanter kommerserådet Alpo Pesonen och justitieborgmästaren Aarne Erkki Palomäki samt suppleanter konsult, disponenten, ingenjören Lauri Veikko Virkkunen och stadssekreteraren, vicehäradshövdingen Reino Markus Lindroos;

kontoret i *Uleåborg*: kontrollanter justitieborgmästaren Jyrki Jalo Unto Tuominen och tullförvaltaren, juris kandidaten Torsten Wilhelm Öberg samt suppleanter stadshushållningsinspektören, diplomekonomen Ville Kalevi Matturi och kontorschefen, diplomekonomen Lauri Johannes Heikkinen;

Kontoret i *Vasa*: kontrollanter chefen för omsättningsskattebyrån, juris kandidaten Åke Johannes Helanko och fabrikschefen Ralf-Erik Klockars samt suppleanter verkställande direktören Jaakko Heimo Laakso och landssekreteraren, vicehäradshövdingen Henrik Matias Palomäki; samt

kontoret i *Åbo*: kontrollanter direktören Väinö Johannes Jylhä och länsrådet Yrjö Hemminki Aliharmi samt suppleanter lantbruksrådet Frans Einari Karvetti och rektor, professorn Auvo Armo Sääntti.

Bankfullmäktige

Såsom bankfullmäktige fungerade under 1964 följande av riksdagens elektor för nämnda åliggande valda personer:

Eskola, Kustaa Oskari, lantbrukare,
Wiherheimo, Toivo Antero, filosofie magister,
Aaltonen, Aimo Anselm, partiordförande,
Kokkola, Veikko Johan, stadskamrer,
Kinnunen, Toivo Henrik, kommunalråd,
Teir, Grels Olof, vicehäradshövding.

Helsingfors den 10 mars 1965.

Lehto, Oiva, vice partiordförande,
Salo, Tuure Olavi, vicehäradshövding,
Paasio, Kustaa Rafael, chefredaktör.

De tre förstnämnda utgjorde de ordinarie bankfullmäktige.

Som ordförande fungerade under hela året ledamoten av bankfullmäktige Eskola och som viceordförande ledamoten av bankfullmäktige Wiherheimo.

Revisorerna

Till revisorer av bankens räkenskaper för 1964 utsåg elektorer följande personer:

Kivimäki, Erkki Antero, ekonom; suppleant *Mäkinen, Kaarlo August*, funktionär;
Laine, Lauri, agrolog, ekonomieråd; suppleant *Sinkkonen, Yrjö*, lantbrukare;

Siltanen, Sylvi Cecilia, bokförare; suppleant *Kalavainen, Meeri Sirkka*, studiesekreterare;

Seppälä, Aapo Väinö, lantmätteriingenjör; suppleant *Liinamaa, Tauno Matti*, agrolog;

Laurén, Per Fredrik, vicehäradshövding; suppleant *Wainio, Weiho Werner*, politices doktor.

KUSTI ESKOLA

T. A. Wiherheimo
Veikko Kokkola
Grels Teir
Tuure Salo

Aimo Aaltonen
T. H. Kinnunen
Oiva Lehto
Rafael Paasio

Pertti Tammivuori